

Veszprém '78

A VIII. Veszprémi Tévétalálkozó — bár semmi szenzációt nem hozott; rendezői nem is ígértek, a résztvevők nem is vártak ilyesmit — több érdeklődőt vonzott, mint az előző években. A külföldi újságírók, szakemberek, kereskedők, a versenyprogram 21 műsorán kívül a „Telemeting” vetítésein, kitűnő tolmácsok segítségével, naponta 7—8, huszonöt — százperces műsor között válogathattak. Magyar és külföldi klasszikusok feldolgozásaitól a Lokomotív együttes műsoráig, *A halottlátó* és a *Psalms Hungaricus*, *A Csillagszemű* és az *Abigél* — a magyar tévé szórakoztató és drámai műsorainak szinte minden változata szerepelt Veszprémben.

A magyar meghívottak pedig, akik a versenyműsoron szereplő művek legtöbbször látta már, megint egyszer levonhatták az előző évek megszerzett tanulságát: a környezet, a többi néző reagálása, s nem utolsósorban az, hogy egy-egy mű, milyen műsor előtt vagy után jelenik meg a képernyőn — megannyi fontos, sokszor döntő tényező az alkotások hatásában és értékelésében.

Érdeemes megjegyezni azt is: évről évre elhangzik a kritika — szakmai tanácskozásokon éppúgy, mint a Balaton-parti magánbeszélgetésekben és a zsűri értékeléseiben: sokszor túl hosszúak, vontatottak, elnyújtottak a magyar tévéfilmek és -játékok, nem különben a külföldi szerzők magyar átdolgozásai is. S bár évről évre elhangzik az is különböző hivatalos és nem hivatalos fórumokon, hogy a tévévezetők és -rendezők köszönik, hasznosítják, megfogadják a kritikát és a tanácsokat — ennek a gyakor-

latban vajmi kevés látszata volt. Így hát idén is, többször is elhangzott ez a még mindig jogos kritika.

A versenyművek műsorát a Tévétalálkozó rendezői igyekeztek úgy összeállítani, hogy mind a drámai, mind pedig a szórakoztató művek különböző műfajai szerepeljenek. Jovánovics Miklós, a zsűri elnöke megjegyezte: a drámákon olykor szórakoztak, s más műsorokon szomorkodtak; már csak ezért sem látszik helyesnek a művek ilyen jellegű kettéválasztása. Hiszen nézője válogatja, hogy ki, min szórakozik — a szó jó értelmében. Van, akinek a *III. Richárd* jelenti a teljes kikapcsolódást, önfeledt odafigyelést, van, aki egy Krúdy feldolgozást helyez például az *Egymillió fontos hangjegy* elé, ha szórakozni akar, de akadnak szép számmal olyanok is, akiket *E. Scribe* Egy pohár vízének *Sakkmatt* címen bemutatott verses-zenes feldolgozása (Mészöly Dezso munkája) vonzott a képernyő elé. Mint a veszprémi nézők többségét; rendezője Félix László kapta a szavazatok alapján a közönség díját.

A magyar televízióban immár hagyomány a klasszikusok átdolgozása; sok sikeres példát láttunk erre az idei találkozókon is. A zsűri egyik fődíját a Gorkij-novellából készült *Naponta két vonat* rendezője, Gaál István kapta, különdíjjal jutalmazták Szöllősy Andrászt ugyanennek a filmnek a zenéjéért, Fekete Andrászt pedig a váltóór szerepéért. A kritikusok díját az ugyancsak klasszikus feldolgozás, Dosztojevskij *Feljegyzések az egérlukból* című regényéből készült *A bosszú* kapta, írója és rendezője Fehér György. Különdíjjal tüntették ki *A bosszú* operatőrjét, Czabarka Györgyöt. A zsűri másik fődíját Franz Xaver Kroetz, a Nagyvilágban is megjelent *Felső-Ausztria* rendezőjének, Gothár Péternek ítelték. Így hát sajnálattal és némi egyet nem értéssel kell megállapítani, egyetlen eredeti magyar tévéfilm vagy -játék sem kapott fődíjat. Különdíjjal jutalmazták Csúrka Istvánt, a *Tűrógombóc* című szatíráért, Kern Andrászt, aki Örkény *Egypercesei* rendezte. Bodnár Istvánt, az *Egymillió fontos hangjegy* című műsorban a *Fonográf* együttes műsorának rendezéséért, Száraz

Pásztor Erzsi és Bujtor István — Gaál István az egyik fődjával kitüntetett Naponta két vonat című tévé-filmjében

Györgyöt a *Császárlátogatás* forgatókönyvéért. Veszprém város tanácsának különdíját a *Segítsetek, segítsetek* című film rendezője, Nemere László kapta. Bánsági Ildikó, Szegedi Erika és Madaras József különböző tévéalakításaikért kaptak különdíjat.

Hagyománya a veszprémi találkozónak az is, hogy különböző, a közeljövőben műsorra kerülő tévéfilmek-játékok ősbemutatóit itt rendezik meg, vitákkal, ankétokkal egybekötve. Így idén láthattuk *Az elefánt* (rendező Szalkai Sándor), a *Mire a levelek lehullanak* (rendező Hajdufy Miklós), a *Philemon és Baucis* (rendező Makk Károly), a *Periférián* (rendező Szőnyi G. Sándor), és Mamcserev Frigyes rendezésében az *Illetlenek* című tévéfilmet. Magyar játékfilm-ősbemutatót is tartottak: Kardos Ferenc művét az *Egyszeregy* című filmet láthattuk. E művek értékelésére visszatérünk, ha közönség elé kerülnek.

A VIII. Veszprémi Tévétalálkozó idei két legérdekesebb „műsora” kétségkívül két szakmai vita volt. Az egyiknek előadója Frank Tappolet, a Montreux-i Arany Róza tévéfesztivál főtítkára, „A szórakoztatás helyzete a nemzetközi televíziózásban” címmel tartott előadást. Bevezető szavaiban hangsúlyozta, hogy a magyar tévé műsorai mennyire népszerűek a Montreux-i fesztiválon, legutóbb Alfonzó *Vegyes savanyúság* című műsora kapott különdíjat. A rádió és tévé hármas funkciója — hangsúlyozta Tappolet — informálni, művelni és szórakoztatni a hall-

gatókat, illetve a nézőket. A továbbiakban beszélt mindazokról a gondokról, amelyekkel világszerte meg kell küzdeniük a tévés társaságoknak, hogy valóban jól és színvonalasan tudják a nézőket szórakoztatni. Tappolet szerint a szórakoztatás két fő eleme a nevetés és a játék. Ez utóbbiban, mint mondotta, a magyar tévé is nagyon erős, Magyarországon is rendkívül népszerűek a különböző, a nézők bevonásával együtt készült játékos műsorok. Frank Tappolet előadása végén másfél órással lepte meg hallgatóit, levetítette a Montreux-i fesztiválon szerepelt országok varietéműsorainak néhány részletét. Tánc, zene, humor, absztrakció, pantomim, egy-egy sztár bemutatása: az amerikai Shirley McLaine, az angol Tommy Steele, a szovjet Ludmilla Gurcsenko, s egy mulatságos-humoros futóverseny...

Van-e a televíziós drámának esztétikája? — ezzel a címmel tartották meg a másik szakmai tanácskozást. Benedek Miklós bevezetője után Galsai Pongrác, majd Békés Tamás ismertették egy-egy tanulmányuk is beillő hozzászólásban nézeteiket. Bernáth László, Litványi Károly, Páskándi Géza, H. Bartha Lajos, Mata János, Várkonyi Gábor, Bárány Tamás fűzték nézeteiket-gondolataikat az előadásokhoz. Valamennyien megegyeztek abban, hogy a tévés műfajok esztétikájának kidolgozása a jövő feladata. Talán a huszadik vagy a harmincadik veszprémi tévétalálkozó után már erről is be lehet számolni.

PONGRÁCZ ZSUSZA